

SZÉKESFEJÉRVÁR.

Társadalmi hetilap.

A városi és megyei hatóság, gazdasági-egylet, iskolatanács, s a tanítók és községi jegyzők egyletének közlönye.

Megjelen hetenkint kétszer: szerdán és szombaton.

A lap ára	
házhöz hordással vagy postán küldve:	
Egy évre	6 frt. — kr.
Fél évre	3 frt. — kr.
Negyed évre	1 frt. 50 kr.
Bérmentetlen leveleket csak ismert kéztől fogadunk el.	

Hirdetmény a bélyegdíjon felül, minden három hasábos petítor: Megrendelőinktől 6 — nem megrendelőinktől 8 kr-ért igattatik be.
Lapunk számára hirdetések felveznek **Budapest:** Hasenstein és Vogler, Lang L. és társa, Weisz Mórész.
Bécsben: Oppelik L. és Mosse Rudolf.

A lap szellemi részét illető közlemények a „Székesfejérvár” szerkesztőségének (Széchenyi-utca 5-ik sz.) címzendők; — a lap ára, hirdetmények és a hirdetményi díjak **Klökner Péter** kiadó könyvkereskedésében vétetnek fel. — Nyilvántartásban megjelölt közlemények után három hasábos petítorért 10 kr. fizetendő.
Kéziratok nem küldetnek vissza.

Győzzön a jobb!

Ha népünknek javát, hazánknak felvirágzását komolyan akarjuk, úgy társadalmi kérdéseink első helyei közt kell, hogy iskolaügyünk álljon. Ezt félretolni, tőle jóakaratu gondoskodásunkat megvonni, soha és semmi körülmények között nem szabad. Élénk, nyüzsgő életnek kell népnevelésünk körül uralkodni, s kinek-kinek állása s viszonyaihoz mérten szíves örömmel kell meghozni mindazon áldozatokat, mikkel honpolgári kötelességeinél fogva az emberiség ezen legszentebb intézményének s az iskolának tartozik. A tudomány, az ismeretek nem képezik többé egyes kiváltságos körök tulajdonát, ezek ma már átmentek a nagy népcsaládok közös birtokába, s így ezek nem elszigetelten, hanem minél nagyobb kiterjedtségben munkálандók fel minden egyesnek anyagi és szellemi előnyére.

Nemzeteknél, melyeknek fiai az ismeretek szükségét érezve önként szomjuhoznak ezek után, ellenállhatlan vágygyal keresik fel ezek alapforrásait, ott szíves készséggel viszik szülők gyermekeiket az iskolába, meg levén győződve, hogy csemetéik számára ott szereshetik meg ama legértékesebb örökséget, mely az élet különféle utjaiban legbiztosabb támaszuk lehet. Ily nemzetek száma azonban ha nemis sok, de üdvözölhetünk mégis többeket, melyektől az iskolaügy szerencsés gondozását mintául elfogadhatjuk.

De hagyjuk az eszmék általános excursióit — vonjuk a gyepült rövidebbre, maradjunk itthon s tekintsünk szét saját tűzhelyünk körül.

Városunk népoktatás ügye átlag véve néhány év óta szép lendületet nyert. Az európai kulturálmok példájára szervezett hazai újabb iskolaintézmények nálunk is fogékony talajra bukkantak. Népis-

koláink tananyaga kibővült, az iskoláztatás ideje kiterjesztetett, tovaképzésünk eszközei mind sürűben meghonosítottak, tanodai felügyeletünk rendszeresített, szóval minden, mi iskoláink befolyására üdvösnek, tekintélyekre nézve célirányosnak látszott, nagyobb alkotásaink közé felvettett. Kétség-szelen tehát, hogy a jó mag elvettett s rajtunk a sor, hogy az intézők nemes szándokai érvényre emelkedjenek, s hogy megkezdett műveket siker koronázza. A tett intézkedések gyümölcsei után már ma puhatolni akarni, még időelőtti lenne; de vigyázzunk jól, hogy egyes dolgok meggyökeresedésük előtt, a kitartó munkakedv meglazulása által indokolatlanul el ne ejtessenek. Ne kiáltunk minden újnak feltétlenül hosannát; — de mit elég meggondolással egyszerű elfogadtunk, tartjuk meg következetesen. Mit érdekeink emelése nézponjtájából helyesnek megismertünk, azt belefáradás nélkül vigyük szívósan, érelyesen keresztül; elejteni pedig csak úgy engedjünk valamit, ha azt káros következményei miatt létjogra nem találtuk érdemesnek.

Városi tanügyünk több pontjához volna — lehet, hogy egynémelyek előtt felesleges, de mindenesetre — jóakaratu szavam. Így pd. értekezéseim keretében felvehetném: havi tanácskozásaink rendezését . . . iskolanaplóink vezetésének módozatait . . . az iskolamulasztásoknak miként lehetséges meggátlását, illetőleg kevesbitését . . . könyvtárunk s szaklapjaink körünkbeni hasznosítását . . . egy erős, tiszteletet keltő, minden utángondolattól ment benső testületi szellem miként leendő állandósítását . . . s még igen sok mást, mit úgy a közjó, mint a saját és a reánk bízottak érdekében egyetemleg megvitatni szükségesnek látnék.

De mindezek előtt, mivel a városi népoktatás

terén több év óta meghonosított „Havi értesítők” felett itt-ott újból hallottam a halálharangot megkondítani, ezélszerűnek találok folyó évi január havi közgyűlésünkön tartott „Korunknak a tanító hivataloskodásához támasztott követelményeiről” című pedagógiai felolvasásom II. részében: a szülői ház és iskola viszonyának ecsetelésében záradék gyanánt felvett, s az értesítőkre vonatkozó véleményemet annyival is inkább a nyilvánosság elé hozni, hogy nagyrabesült tanítótársaimnak mennyiben azt akkoron a nagyon is előrehaladt idő miatt már nem tehették — alkalmat nyujtsak a hozzászóláshoz. Igenis szóljunk bölcs érvelésekkel a tárgyhoz, adjon kiki meggyőződésének teljes öszinteséggel kifejezést, tisztázzuk az eltérő véleményeket s ne kicsinyeljük az első tekintetre bár csekélynek látszó, de társadalmi létünk javításánál fontos szerepre hivatott tanügyi dolgokat . . . s győzzön a jobb!

(Végo következik.)

Az időjárásról.

— Pénzes Ferenczről. —

Ha az ember a politizálást és magán, valamint egyéb társadalmi beszédeit bevégezte, unalomból vagy a neki nem kedvező társalgási tárgyról beszédét az időjárásra viszi át; mire a jelenlevők többnyire mosolyognak, azt vélvén, hogy az időjárásról beszélni meddő dolog; holott az időjárás egész földünkön az állat- és növényvilágra befolyással van és irányítja az egyéni élet társadalmi viszonyának, elő állítója a földi létnek, okozója a mult eseményeinek, alkotója a jövőnek.

A rég elmúlt időkben is már az állat és növényvilág figyelője volt az időjárásnak s azok szeszélyei ellen védelmeztek magokat, az állatvilág lakokat épített magának, a növényvilág össze vonta magát, mit maig

tanítva a munkásokat. Nem mondom el, mily vételedve dolgoztak, mily szorgalommal munkálkodtak.

Meg lett a csatornázás és faiskola.

Eltelt lessan az 5 év. Gazdátlan képe megváltozott. A kertek, üres térek, udvarok, utcák, utak lombos fáktól ékeskedtek. A gyermekek fontos körtékkel piros almákkal játszottak. A nép vidám, egészséges és munkás lett.

Az utcák is egyenesekké lettek, mert a ronda düledező gunyhók helyett csinos és egészséges lakóházat emeltek s vigyáztak a rendre. Egy szóval Munkás Áron tanító Gazdátlan községet hamvaiból fel-emelte. A nép erkölcsét megjavította, elannyira, hogy az újonnan épült község háza falára a község jelmondatául következő vers iratott fel: Oh! hidd el azt: a munka az a mag, Melyből a népnek üdve kél, fakad.

De a nagy munka, a folytonos dolog a kitartó szorgalom, a lélek por hüvelyét meggyengítette, betegségé lett Munkás Áron tanító ur. Pedig most kellett volna a jó egészség és a hosszú földi élet.

Az Isten megáldotta Munkás Aront galambszelidségű, Márta szorgalmu feleséggel. Jámor Agnessel. E szeretett frigynek már 3 fiu és 2 leány volt gyümölcse, kik közül a legöregebb 8 éves, a legkisebb 1 éves volt.

A jó tanító szíve sokszor keserű könyeket sirt, ha kedves gyermekeire tekintett. Mi lesz ezekből, ha én nem leszek?! Ó megtette kötelességét, hivatalát pontosan betöltötte, a nép érdekét szívén viselte, de földi gazdag vagyont nem szereshetett, szeplőtlen név, tiszta becsület összes vagyona. Oh! de e mellett sokan éhen halnak. Az ilyen gondolat elborítja sokszor kedélyét, de ismét megvigasztalá őt egy titkos erő, s újra kedvvel látott munkájához.

TÁRCZA.

A nép hálája.

— Irta: Vasadi-Balogh Lajos. —
(Végo.)

Alig mondá el ezen helyes tervét Munkás, a jelenlevők örege, apraja így szolt: „Oh! de igen is szép lenne, csak meg lehetne valósítani. Meg is tesz szük, hiszen tudunk mi dolgozni.” — Több ily nyilatkozat érte a becsületes tanító jó akaratu tanácsát.

— De van még másik gondolatom is — folytató kevésszűnet után Munkás, ezt is elmondom röviden. — Előbb azonban azt beszélem mi vezetett engem e gondolatra . . . A nyár utóján ugyanis szokásom szerint kiálltam az utcára, szétnézni, nincs e valami baj, mert nyáron a szülők mint munkára vannak. Ilyenkor többször hallottam, hogy egy-egy kocsirol kiabáltak „almát, körtvét” vegyenek. — Tudják édes barátim! mily szük termés volt ez esztendőben gabonából, és mégis 8-9 asszonyt láttam a mint szakajtóban vitte a szép tiszta buzát cserébe. Oda léptem én is a kocsihoz, látom, hogy a gyümölcs agyon van törődve és egy része talán éretlen is, mondám. Ugyan minek adják azt a szép buzát, ezért a rosz gyümölcsért?

— Hát mit tegyünk? — felelték az asszonyok — mit adjunk a gyermekeknek kenyér mellé? ha a kényeret magát adjuk, elmajszolják és egész nap a nyakunkon rikólnak.

— Nem szoltam semmit — mondá a tanító — elmentem vissza lakásomra. Másnap jönnek ám hozzám, hogy a Gyurikát, Katikát — és így tovább kilelte a

hideg. Elszomorkodtam, mert tudtam, hogy az a rosz gyümölcs a betegség oka. Feltettem ekkor magamban hogy a mint alkalmam lesz, mindjárt elmondom, hogy lehetne ennek a nagy bajnak elejét venni. — A gyümölcs igen hasznos élelmi ezikk majd olyan, mint a gabna. Egészséges frissítő eledel, ha érett és nincs elromolva. — A község mellett van két hold üres, használat nélküli tér, alakítsuk át ezt faiskolává a következőképen:

A mint tavaszodik a földet körül árkoljuk és megforgatjuk. Szeresszünk bele vad csemetéket, azokat ültessük el; továbbá jó egészséges magokat vessünk. A vad csemetéket oltjuk be nemes gyümölcságakkal és midőn megerősödnék, olesó árért adjuk el a község lakosainak. Ez a faiskola 3 év mulva befásítaná kereteinket, udvarainkat, 5 év mulva arról szakíthatjuk le az izletes gyümölcsöket és így mi magunk, mint gyermekeink egészséges, érett gyümölcscsel fognak táplálkozni. Ugyanezen faiskolából befásíthatjuk egyéb tereinket utainkat és mesgyéinket.

A mint elvégzé beszédét a lelkes tanító, mind egytől egyig felálltak a jelenlevők s így szoltak: Az Isten küldé közénk kedves jóakarónk, buzgalmaért áldja meg az ég! úgy legyen minden mint tanácsolta s imént elbeszélte.

Elmult a tél, a természet újra megnyitá tárlházát, munkára hiva fel minden teremést. Gazdátlan községben különös mozgalomnak vagyunk szemtanui. A nép seregestől tódul egy irány felé, kapa, ásó, csákány kézben. Mennek csatornázni a mocsáros helyeket közös erővel, és majd a faiskolát fogják körül árkolni és megforgatni, a fákat elültetni, veteményezni. A tanító mindenütt van, szelid, barátságos modorával biztatva,

is tapasztalunk, rosz időjárás alkalmával nem látjuk e, hogy a virágok kelyheiket össze vonják.

A mikor még az ember a természet tudományokat nem művelte, a földgömb különböző helyein az ő természeti viszonyának megfelelő képzelő tehetsége szerint különböző Isteneknek, p. o. a görög-romai korban Jupiter és Neptunnak az idő, Aeolusnak a szelek kormányzását tulajdonították, ki tömlőben tartotta azt s tetszése szerint azokból bocsátotta világgá.

Aristoteles azonban már a meteorológiájának (idő észlelés) II. könyvében az időjárást a napnak tulajdonítja, de ezt sem azon, sem a későbbi század emberei nem érthették meg, míg 1686-ban Halley határozottan kimutatja, hogy a nap melege okozza a szeleket, Halley már tovább ment és 1735-ben a passzátok elméletét leírta, míg e század második tizedében Dove a légáramlat rendszerét megírta, melyben kimutatta, hogy a nap melege a levegőt kitágítván a folytonos légáramlat előállítója s az idő rendezője.

Az időjárás alkotója volt és lesz az ember egyéni és társadalmi állásának; bárkit a helyi viszonyok megfelelő hasznára fordításával, hatalmassá tett és tehet, mert a folytonosan kutató tudomány által fejlesztett erők segítségével az időt részben szabályozhatja s egészben hasznára fordíthatja.

Bármiképpen kíván szerénykedni az ember, mégis kivétel nélkül foglalkozik az időjárással felfogása szerint, az egyik a nap, hold és csillagokban keresi idő jósálatát, a másik a száz éves naptárban, a harmadik közvéleményes tagjaiban, a meteorolog azonban munkálkodik, hogy a föld minél több vidéke el legyen látva meteorológiai észlelésekkel s ezeknek megfelelő állomásokkal távirtdai összeköttetésben, hogy a távolból közelgő vihar és veszedelem, pár nappal is előbb a napilapokban tudomására hozathassék a népeknek; minthogy a légkörben levő változások nem helyhez kötöttek s a légáramlat által tova vitetnek, utaztukban a helyi körülmények által az eredeti hatásukat elvesztik vagy fokozzák, szükséges azok eredetét, erejét és minőségét megfigyelni. Nálunk legrégibb megfigyelés 1782—1792-ig vihett vissza a budai csillagdából, 1806—1813. a várpalotából, 1836—1848. a szt. Gellért hegyi csillagdából.

A 17-dik század meteorológiai észleleteit Berde Áron egybe gyűjtve Kolozsvárot 1847-ben kiadta.

Míg Amerikában naponta 80 észleledeből küldetnek be jelentések távirtdai uton Wasingtonba felállított központi hivatalba s a hírlapoknak díj nélkül engedik által közleményül, azalatt itt Európában a hátramarádás oka a sok különböző egymástól független kormányoknak e téren nehézsége.

Néhány év óta azonban a párisi észlelése, mint némely államok által elfogadott észlelési központba, küldetnek be napi tudósítások, hol minden nap tétetik jelentés közé az Európai földabrosszal.

Az észlelések számát Dove 1869-dik folyóirata szerint következő állomásokkal írta össze:

Németbirodalom	159 fő- és 11 eső figyelőállomás.
Angolország	149 " " 1091 "
Oszt.-Magy. birodalom	141 főállomás.

Megtört végre a nagybuzgalmu férfi testi ereje ágyba fekvő beteg lett a működni soha meg nem szűnő tanító. — Valóságos bucsujárás színhelye volt a beteg ágya; a közönség minden rendű és rangu lakosa sietett őszinte részvételének nyilatkozatot adni. Az igaz szeretet, a méltó elismerés és hála vezette oda a népet, hogy keserves könyeket hullasson.

A betegség jobbra nem fordult, rohamos sietséggel gyengítő az életerőt, a szelid fényben ragyogó szemek üveges tekintetet vettek fel. S az utolsó harez elkövetkeztét mutató a betegségnek minden jele.

Szomorú gyásznap viradt Gazdátlanra, Munkás Áron meghalt. Mintha a villám az egész községet agyon sújtotta volna, elnémult; a nyelv szólni nem bírt, a szem, sírni nem tudott, a szív elzsibbadt a nagy bánatban.

Hát mikor a bus özvegy a gyászravatalra borult s zokogva így busongott: „Meghaltál jó férjem, mi lesz ártatlan gyermekeidből?...“

Szomoruan, bánattal elalélva ment haza a temetésről az özvegy s vele a község asszonyai. Szemünk elé tárta e jelenet azokat a szent asszonyokat kik a legnagyobb tanító felfeszítésétől tértek vissza. Vigasztalni akarták a bánatos özvegycet, pedig ők is vigaszt kerestek.

A község férfi lakosai összegyűltek a községház nagy tanácstermébe, hol a becsületes bíró fájó érzés között így kezdett szólni!

— Eltemettük atyánkat, jó tanácsadóinkat, árván maradtunk, érezzük mindnyájan, de legjobban erzi ezt a boldogult jó tanító ur szomorú családjá, melynek kidölt feje, kenyérkeresője!

Egy galambföhérségű ősz ember áll elő s keneteljes szavakkal így szólt a hallgatókhoz: Meghalt a mi atkánk, a derék tanító ur, de nem halt meg szívünkben az igaz szeretet és hála, mely az ember leg-

Schweiz	73 főállomás.
Olaszország	38 " "
Oroszbirodalom	36 " "
Franciaország	34 fő- és 111 eső figyelőállomás
Swéd és Norvég	34 " "
Spanyolország	21 " "
Németalföld	8 " "
Portugal	7 " "
Belgium és Dánia	8 " "
Törökbirodalom	4 " "
Görögország	1 " "

Európában összesen: 713 " " Amerikában összesen: 391 " "

Egyben: 1104 főállomás.

Schweiz azonban ma már minden 9 □ mrtföldre állított, a természettudósok általában 3—5 □ mrtföldre óhajtanak egy-egy figyelőállomást szerveztetni.

De hol kellene e szép terv létesítésén inkább fáradozni, mint nálunk Magyarhonban, hol azelőtt századokig a szomszéd hatalmak dühöngtek, 48 óta pedig e felszabadult földről a hasznos természeti erők tudatlanul eltávolítottak az erők letaroltattak, a tavak lecsapolattak, a föld feltörött s a nyirkosság elrepülhetésének minden módját előállították saját romlásunkra s ma már ott állunk, hogy terményeinket a május és júniusi fagyok és viharok pusztítják, nem kutatva annak okát, holott a természeti viszonyok kutatása nekünk égető szükséges, melyet a meteorologia felhasználásával előnyünkre felhasználni kötelességünk, mert nem elégséges csak azokat feljegyezni, de abból kiindulva hasznosan fel is kell használni minden téren.

Boldog azon ország a mely minden téren a helyi viszonyok megfelelő törvényekkel kormányoztatik, s szánandó azon nép a melynek erre soká várakozniá kell.

(Vége következik.)

Gazdaszat.

— Tengeri savanyuzsena készítése. —

Amerika igen becses ajándékot nyújtott Európának a tengeri által, de mily nagyra becsülendő is ezen gazdasági növény értéke, mégis majdnem megbecsülhetlenné vált az, mióta sikerült a besavanyítás által oly módszert találni, mely képesít nagy mennyiségű zöldtengerit vermekben romlását menten sok esztendeig eltartani.

Daczára a besavanyítás ezen előnyének, daczára annak, hogy takarmánytengeri hazánkban nagyban természetik, tehát eltartásra is elég jutna, mégis a zöldtengeri nagybani besavanyítása tudommal hazánkban csak kevés helyen van szokásban. A m. óvári főhercegi urodalomban, hol Bécs közelsége miatt többnyire tejgazdaságok vannak, így tehát leginkább takarmánytermesítésre kellett gondot fordítani, már majdnem két évtized óta a zöldtengeri besavanyítatik, mely mint nedvdus takarmány azon előnyvel bír a répa felett, hogy sokkal olcsóbb ennél; árnyoldala azonban az, hogy behordásnál sok vizet kell ráadásul venni. Azon kellemes reményben, hogy talán sikerülend

szőbb ékessége és az ember legfőbb erénye. Mi leszünk ezután a tanító ssalád atyja, védője. A nép hálájá leend a család védangyala. Barátim, testvérim! hozzátok szölok e szomorú órában hallgassátok meg szavaim. A boldogult érdemei oly nagyok, hogy azok iránt tartozásunkat soha le nem bírjuk fizetni; lelkileg és anyagilag boldoggá tett minket, tegyünk annyit, mennyit tehetünk, rendelkezünk következő módon: „Mig az özvegy él kapja az egész tanítói fizetést Fiu gyermekeit 16 éves korukig a község nevelteti és taníttatja. Leány gyermekeit a község kiházásítja és nászajándékkal ellátja, s mindezeket írásba foglalva aláír van a község levéltárába örök emlékezet okáért leteszszük.“

Alig hangzott el az indítvány, százával rohantak az özvegyhez mind első akart lenni, hogy ő legyen a vigaszt vívő hirnök. Az öregek pedig a mondottakat írásba foglalták s reszkető kezekkel alá is írták.

Boldogan élt községünkben a tanítócsalád. A nép hálájá tettekben nyilatkozott A fiu-gyermekek debreczeni diákok lettek. A kintünő apának kintünő fiai voltak — Tizenöt éves korukban már ily levelet írtak Gazdátlan község előljáróhoz:

„Szeretett jöltevőink! A nép hálájá Isten kegyelméből megsegített minket, annyira haladtunk, hogy kenyérünket megszerzeshetjük. Mély köszönetet adó-zunk jószágokért, visszatesszük jótéteményteket szívetekbe, hogy máskor is felvegyétek az özvegyek és árvák ügyét. Legyetek boldogok, hálás szívü tiszteleitek: János, Áron és Géza.“

A két leány Lujza és Zsófia 18 éves korukban férjhez mentek, a község gazdagon kiházásitá őket s még most is boldogul élnek. Ilyen a nép hálájá, az iránt ki érdemes reá.

a tengeri savanyuzsénának hazánkban nagyobb tért hódítani, alább röviden közlöm az eljárást, mely minálunk gyakorlatban van.

A gödrök nagyságát illetőleg utalok ezen lapokban mult hóban megjelent, a repabesavanyítást tárgyazó cikkemre, melyben a vermek nagysága le van írva; egyedül azt akarom még megjegyezni, hogy a gödröknek oly magas helyiséget kell választani, hol a berakandó tengeri sem a talajviztől, sem pedig az összefolyó esőviztől kárt ne szenvedjen. Természetesen a savanyuzsena tisztasága nagyobb lesz, ha a gödör oldalai s talpa téglával vagy kövel falazva vannak, ez azonban, csak oly helyeken kivihető, hol ezek olcsón állanak rendelkezésre; minálunk pl. ezen épületszerek drágák, tehát a kifalazás csak kevés gazdaságban eszközöltetett.

A tengeri vetése a szokott időben sorvezetőgép-pel 9" közköbben történik; azon esetben, ha nagy mennyiségek berakandók, a vetés olykép osztatik be, hogy pl. két vagy három heti időközben történjék egy egy vetés, mert akkor a virágzás s így berakás is jobban oszolván szét, egyszerre nem halmazódik össze annyi.

Virágzaskor a zöldtengeri kaszálógépekkel vágatik le, kézzel gyűjtetik kisebb petrezezekre, azonnal szekérré rakatik és a gödörhöz hordatik; naponként csak annyi kaszálendő, a mennyi azon nap berakatható, mert ellenkező esetben a zöldtengeri meleg nyári napokon igen összehervad.

A berakás maga következőleg történik: a munka megkönnyebbítése céljából és mert nem tanácsos egyszerre az egész vermet berakni, a vermet több részre osztjuk; az első résznel a behordott zöldtengeri azonnal a szekérről lehányatik és a gödörben lévő napszamosok által szétrakatik, hogy a zöldtengeri mindig egyforma vastagságra hozassék fel; arra is kell gondot fordítani, hogy a sarkok s oldaloknál a tengeri jól tiportassék, nehogy hézagok támodván, egyenetlenül ülepedjék a tengeri; olyan időközben, melyekben szerek nincsenek a gödörnél, a napszamosokat a tengerin jártni kell, mi által a tengeri jobban összenyomatik. Ezen módon folytatják a munkát a földszínel, innét azután 6"—9" magasságig rézsutosan mint egy kazal építetik fel, magasabbra menni azért nem tanácsos, mert a rakás és a befödés is drágábbá válik; hogy a földön kívül lévő résznel a kazalnak sima oldalai legyenek, és a föld ne keve redjék össze a savanyuzsénával, az oldalokat egyenesté hajlított kaszával simára kell levágni.

Ha be van fejezve a munka az első résznel, azonnal hozzá lehet fogni a befödéshez; munkakimélés céljából előbb a kazal csucsára hányatik a föld, mert ez által a kazal jobban és gyorsabban ülepedvén, annyi föld nem kel az oldaloknál a befödésre. Természetesen az alatt míg az első résznel már a befödés végbe megy, addig a második résznel megint tovább rakatik be a zöldtengeri; ily módon beosztván a munkát, igen gyorsan halad az egész munkálat. Ha az egész verem kész, akkor ügyelni kell, hogy a zöldtengeri mindenütt 1 1/2—2" vastag földréteggel befödessék.

A tengeri savanyuzsena, ha a készítésnél a kellő gond fordított minderre, eltart több esztendeig is anélkül, hogy elromlana; sokszor nyitottunk már két éves savanyuzsénagödört, melyben a belévő savanyuzsena egészen ép volt.

A jószág, ha egyszer átható szagával megbarátkozott, igen kedveli és mohón kap utána. Hogy a marha által a néha igen hosszú savanyuzsena el ne pazaroltassék, szecskavágóval kell vágatni.

Némi tájékozásul a takarmánynevelés összeállításánál szolgáljon a tengeri savanyuzsena következő vegyelemzése: Viz 88.26% száraz alkatrés 11.74%, ebben vannak pedig légenytartalmuk 1.42 zsír 0.15 szénvizenyek 4.52 farost 4.91 hamu 0.71.

Végül még megjegyzem, hogy vetésre oly tengeri fajtat kell választani, mely nagy hozamról ismeretes, pl. az amerikai lófogat. Cs. G.

Hatósági élet.

Székesfejervár szab. kir. város bizottságának 1876. évi február 23-án tartott rendes havi közgyűlése.

Elnök: Szögyény-Marich László, városi főispán ur. Jegyző: Juraszek Ferencz, városi főjegyző ur. Bizottsági tagok közép számmal. A hallgatóság részére kijelölt helyen sokan voltak.

Elnöklő főispán ur az ülést kevéssel 9 óra után megnyitván, mindenek előtt a f. hó 1-én tartott rendkívüli gyűlésről felvett jegyzőkönyv felolvastatván — hitelesítettett. Azután a jövő rendes havi közgyűlés napja mártius 27 ikére állapított meg.

Szűts-Szabó István kérdést intézett a gyűléshez és az illetőkhöz, kik az új kálvária felállításával megbizattak; hogy a munkálat teljesítése mikor fogantossittatik? Interpelláló e tárgyban már másodsor szólalt fel. Midőn első ízben szót emelt, akkor megnyugtatósul azon választ nyerte, hogy az erre kiküldött bizottmány fog majd a kellő időben intézkedni annak felállítására nézve; azonban szóló mindeddig legkisebb nyomát sem látja az intézkedéseknek, s a katolikus vallás elnyomatását látja.

Novák Kálmán polgármagy válaszolt a kérdésre, elbadta, hogy a kálvária ügye oly férfiak kezében van, kik sokkal vallásosabbak hogy sem a vallás te-

kintélyét engedjék súlyedni; s hiszi, hogy az illetők a mint lehetséges lesz, az ügyet megoldani fogják. De egy új kálvária felállítása, mely a kor igényeinek és izlésnek megfelel, nagy költségbe kerül, s miután a szükséges összeg még nem áll rendelkezésre, a kálváriát nem lehet még oly módon kiállítani, hogy az minden igénynek megfeleljen. Felemlíti még, hogy az oszlopok a püspöktől kiadott történelmi emléki kövekből fognak faragtatni, s mindez tetemes áldozatba kerül. Végül megjegyzi, hogy csakis a kálvária felállításával megbizottak buzgóságától függ a kérdés megoldása és hiszi, hogy a kálvária minél előbb felállítani fog. Szűts Szabó a válaszával megelégedett.

Katona-Horváth kéri a rendőrfőnököt, hogy van-e tudomása arról, miszerint a felsőpalotavárosi (szedreskerti) temetőből a sírokon felállított jelvények százával eltűntek; ha van erről tudomása, kéri, vajon tett-e már valami intézkedést ennek orvoslására nézve?

Havranek József, rendőrfőnök jelenti, hogy van tudomása ezen a közkegyeletlet mélyen sértő esetéről, még pedig egy érdekelt fél panasza folytán, kinek nem rég eltemetett kedves halottja sírjáról a keresztet a temetőhöz közellevő löporostornyot őrző katonák ellopták, s azt fűtőanyagként használták fel; a mint az esetről tudomást szerzett azonnal ártat a térparancsnoksághoz azon megkéréssel, hogy egy szigorú rendeletben tiltsa el a katonaságnak, hogy a sírokról a keresztet ellopják; a katonai parancsnoksághoz intézett megkérésében egyuttal megnevezte a napot is, melyen a fentemlített tolvajlás történt, kérvény, hogy nyomozzák ki a tettest. Megjegyzi azonban, hogy mindaddig, míg a löporostorny ott a temető közelében lesz addig e baj nem lesz orvosolható; mert a katonaság nem kap elég fűtő anyagot, s hogy a dermesztő hideg enyhébbé varázsoltsáék, keresnek (lopják) fűtőszert ott, a hol lehet, mutatja azt azon körülmény, hogy a löporostornyhoz legközelebb levő sírsoportozatról mindenütt hiányzik a kereszt, csupán csak a kék kereszt jelzik az elhunyt nevét. A keresztet egész hosszú sírsorokról levették már és a kegyeletlet mélyen sértő visszaéléstől meggátolása céljából kéri a bizottságot oda hatni, hogy azon ártótmány, mely a löporostornynak más helyre való áttételével van megbizva, törekedjék hogy az még az ősz alatt elvitessék onnan más helyre. Katona-Horváth megnyugszik a nyert válaszbán.

Elnöklő főispán: A löporostorny áthelyezésével a bajon gyökeresen segítve lesz, de még az sikerülni fog, addig a bizottság is írjon át a katonai parancsnoksághoz, hogy a közkegyeletlet mélyen sértő visszaéléstől a katonaságot szigorúan tiltsa el, s lássa el kellő fűtő anyaggal; s míg a löporostorny más alkalmasabb helyre tétetnek át, a legszigorubb rendeletben adja tudatára a katonaságnak, hogy ilyen me-renyletet jövőre el ne kövessenek.

Ullmann Miklós a városkapitánynak csupán azon szavaira óhajt válaszolni, melyekkel a löporostorny áthelyezésével megbizott bizottmányt kívánja megsürgetni; kijelenti tehát, hogy a bizottmány munkálataival egészen elkészült, s azt jóváhagyás végett már a miniszteriumhoz is felterjesztette.

(Folytatása következik.)

Levelezések.

Sárkeresztur, 1876. február 23-án.

Tisztelt szerkesztő ur! A sármelléki lelkes ifjúság folyó hó 21-én a helybeli nagyvendéglőben iskolánk javára zártkörű táncvizigalmat rendezett, mely a nevezett czélra 30 forint jövedelmezt. Ha igaz az, hogy a sárkereszturi táncvizigalmak kedélyességről jó hírnevűek, akkor a legutóbbi bál e jó hírnevet csak emelte miután a megjelent vendégek fesztelent és otthoniasan érezték magukat. A rendezőség ügyes és tapintatos eljárására bátran büszke lehet, büszke lehet annyival is inkább mivel az utjába gördült számtalan nehézséggel férfiasan megküzdött és oly élvezetteljes 10 órát szerzett vendégszórójának, melyért nyilvános köszönetet érdemel. A mulatság 8 órakor vette kezdetét és 9 órakor már zsufolyásig megtelt válogatott közönséggel a fehér és kékekkel díszített terem. Vidékünk szépei ez alkalommal egyszerűségben pompáztak, és hogy ez egyszerű, de bájos rózsaszínű kedves leánykák mennyire kötelezték le maguk iránt épen ez egyszerűséggel a különben ábrándos ifjúságot, kiténik abból, hogy utóbbi alig várná már a kikeletet, midőn majd a szép tavaszi zöldben majális czim alatt a mostanihoz hasonló mulatságot rendezhet. — A szünóra alatt magamat a menyekbe vélttem lenni, miután Fortuna istennőt varázsolták elem egy kis angyal Tantossy Rózsa képében. E kis gyermek bátorsága és kellemes külseje az egész közönség figyelmét magára vonta oly annyira, hogy a legértékesebb tárgy megnyerése nem volt a közönségre oly lebilincselő, mint e kis galamb magavisellete. Midőn Fortuna istennő művét beféjezte, következett a tánczrend második szakaszának végrehajtása, akkor láttam mi az a kiapadhatlan jókedv, ifjúságunk még reggeli hét órakor mozdulni sem akart, de minthogy semmi sem tart örökké el is elmúlt; igen találon mondta egy kedves kis leányka a bál előtt, csak el ne jönne az a hétfő soha, mert ha eljön akkor hamar el is mulik, és igaz volt, mert a bájos teremtesek 7 órakor kocsira ültek. A természet műve az, hogy a kocsira emelt kedves teremteseket akár hány mély fohász követte. Még csak azt akarom megjegyezni, hogy adja az ég,

hogy még számtalan ily jól sikerült, kedélyes mulatságnak lehessenek részese. Egy jelen volt.

Alap 1876. február 24-én.

Tek. szerkesztő ur! Községünk ifjúsága vidékünknek gyönyörérvét, a közjóknak pedig anyagi nyereséget szerezni óhajtván folyó hó 20-kán a helybeli két iskola javára táncvizigalmmal egybekötött műkedvelői előadást rendezett. Először adatott Szépfaludi O. Ferenc „Regényvége” czimű 1 felvonásos vígjátéka, melyben Salamon Böske kisasszony (Stefania fiatal özvegy), Bodry János (Ypsilon-író), Totth Terka kisasszony (Arabella tánczosnő), Salamon György (Kánya Pál ügyvéd), Arvay Etelka kisasszony (Zsófi szobaleány); ugyazinté Kistalud Károly „Szeget szeggel” czimű 1 felvonásos vígjátékában Salamon György (Vilányi földesur), Hegyi Iza kisasszony (Póli), Totth Terka kisasszony (Liza), Horváth Árpád (Tóházy Lajos kapitány), Bodry János (Tóházy Egyed ügyvéd) és Totth Sándor (Domonkos uradalmi tiszti) szerepüket oly fölfogás, otthonosság és szabatos játékkal oldották meg, hogy a jelen voltak általános tetszését megnyerték, s mint kezdők vidékünk bármely műkedvelő szín-társulataival méltán versenyezhetnek.

A kedvezőtlen időjárás, s a szomszédközségekben ugyanazon napra rendezett bálók daczára is szép számú vendégsereg gyűlt össze, műkedvelő hölgyeinken kívül a táncvizigalomban részt vett hölgyek közül ki kell emelnem Szommer Alajosné, özvegy Darabáré, Horváth Odómné ugyazinté Falvay nővéreket, Koller Antónia, Salamon Erzsike és Rózsa, Arvay Tera és Totth Mariska kisasszonyokat, nemkülönbön Salamon Zsigmond, Koller Ignác, Nagy Zsigmond, Szommer Alajos és Reitmann Venczel plebánus urakat, mint felülfizeteket, kik fogadják általam a műkedvelő társaság forró köszönetét. — A begyűlt összeg 50 ft. 20 kr., reméljük azonban, hogy a legközelebb adandó előadás alkalmával tetemesebb összeg folyik be a már megkezdett nemes czélra. Alap.

Megyei és városi hírek.

— A jótékony nőegylet alacsony táncvizigalma minden tekintetben ép oly fényes, mint fésztelen kedélyes táncvizigalom volt, mely a lefolyt farsang alatt tartott bálók között mindenesetre a legelső helyek egyikét vitta ki magának. Éjjel előtt a szebbnél szebb maszkok tréfáin mulatott a társaság, s csak is ezek távozta után lehetett táncolni. Éjjel után azonban annál nagyobb lével folyt a táncz, leikesen, pezsgő jó kedvvel, példás kitartással, mind a hölgyek, mind a férfiak részéről a kitűzött program szerint reggeli fél 5 óráig. A szépek koszorójából csak futólag jegyeztünk fel egy pár nevet, kik a tánczban részt vettek: Felmayer nővérek, Szögyény Mariska, Bambek Mariska, Horchyné, Radulovits Ida, Schlammáding Mariska, Techebulezné, Dunst tábornokné, Schmetzer Nándorné, Kövessy Mariska, Kovács Karolin, Ráder Gizella, Horváth Gizella, Birkó Csili, Zechmeister K. né, Molnár nővérek (Monorról) Aujedszky Mariska, Juraszek Ferenczné, Lichtekkert Antalné, Scherer Emma, Karl Józsefné, Kosztovics Gizella és Rózsa (Budapestről), Zatsovics Irén és még többen, kiket vagy nem ismerünk, vagy elfelejtettük neveiket feljegyezni. Végül megjegyezzük azt, hogy anyai kellemet, anyai búját képesek a meny angyalai kifejtetni, mint a menyit a nőegyleti bálban megjelent szépeink kifejtettek, akkor csakugyan érdemes a szegény halandónak vágnia a menyeknek országába.

— Nőegyleti bál alkalmával a nőegylet szeretett védasszonya Szögyényiné ő excellentiája tiszteletére a középbejárati I. emeleti páholyt igen csinosan feldíszíté s ő excellentiáját egy küldöttség fogadta s gyönyörű koszorúval lepte meg. Ott láttuk szeretett főispánunkat is a bálteremben nyájasan társalogni. mindenkivel, ott volt Schwarz Gyula fővárosi képviselő városunk fia is.

— Hymen. Városunk hölgykoszorújának egyik díszét, a báj- és kelleműs Hassmann Ida kisasszonyt e hó 28-án vezeté oltárhoz Maschauer huszár hadnagy a helybeli székesegyházban. Áldást és boldogságot kívánunk a szép pár frigyre!

— Az árvíz megyénkben. Megyénk egy részét egész hosszában a Duna érintvén, ezen vidéken a kiáradt Duna pusztításokat tett. A Duna mellett fekvő községeinkből rendes tudósítónk levén, ezek értesítése alapján közöljük a következőket. Azon községeink, melyek alantabb fekvésűknél fogva az ár eshetőségnek ki voltak téve, már a jégzajlás megindultakor rettegve néztek a kétes jövő elé, mely két községre Eresire s Erdre veszélyt is hozott. Eresiben a veszély nem volt oly nagy, itt néhány házat öntött el a víz, de a malmokban igen nagy kárt tett a zajló jég s többet egészen összezúzott. Erdnél azonban a veszély komolyabb volt, Február 26-ról következő hivatalos távirat jött: „Erdnél a vízállás 4 hüvely apadás, 84 ház és melléképület vízben, 13 ház dűledez, lakosság kiszállással, 400 öszí vetés, 1600 hold szántóföld víz alatt, óvintézkedések megtétek. Veszély tart.” Az Adonyi Eresi országoti tölts az Eresi határban megcsuszott 5 és 10 m. hosszúságban. A többi községeknél a veszély nagy volt, de komoly baj eddig nem történt, csak az, hogy több ezer hold vetés került víz alá. A veszély jelezése alkalmával Tassy Béla járási szolga

bíró azonnal a helyszínre ment Eresibe és Erdre az óvintézkedések erélyes keresztülvitelére, s legnagyobb erélyvel s önfeláldozással működött. Február 27-kén báró Miske Imre alispán ur is kiment s két napig dött meg mindenről s a járási szolgabíróval együtt csolnokon jelentek meg a víz által elönlött helyeken, s együttesen intézkedtek. Jelenleg a jég megindult s Eresinél és Erdnél a Duna jégtől tiszta, de Erdnél még mindig a 84 ház víz alatt van. Csepel szigetét a víz egészen elboritá s az egykor virágzó sziget helyén csak tengernyi víz látható. Pestmegyében a veszély borzasztó. Egy legutóbb (február 27-ről) nyert adonyi távirat így szól: „A víz 17' 11". Jég áll, tulsó félen borzasztó veszedelem.” — A legutóbbi hírek szerint megyénk területe veszélyen kívül van.

— Requiem. A fejérmegyei Nyék-Pettenden folyó évi február hó 16-kán elhunyt Nádasdi Sárközy Kázmér, szt. István rend volt vitéze, az utolsó volt magyar alnádor és Fejérmegye bizottsága közbeesülésben állott nesztoráért az emlékgyász istentisztelet Kap. Nyéken folyó évi mártius hó 4-én reggeli 9 1/2 órakor fog az ottani ref. egyházban megtartani. — Figyelmez-teljük ezen gyász istentiszteletre a boldogult derék férfiú tisztelőit, de a megbizottsági tagjait, hogy tisztelet adójukat lerovandó, minél nagyobb számmal jelenjenek meg.

— Nyilvános köszönet. Főt. dr. Juhász Norbert zircz cziszt. áldozár tankerületi főgazgató ur ő nagysága a „Kat. néptanítók székesfejevári egylete” önszegélyző alapját 20 frttal volt szives megajándékozni, mely nemeslelkű tényért hálás köszönetet mond az egyleti elnökség.

† Halálozás. Hazai irodalmunkat ismét nagy csapás érte. Tóth Ede a „Falu rosza” szerzője e tehetséges s fiatal színműíró e hó 26-ikán tüdővészben Budapesten elhunyt. A boldogult neve jeles színműve által közönségünk előtt ismeretes; ezért életrajzi adatait röviden összefoglalva közöljük. Született Putnokon Gömörben, 1844. október 14-kén. 1860 végén, mint kitanult kereskedő Pestre ment s Posner K. L. papír kereskedésében nyert alkalmazást. 1862 május havában szakított a kereskedéssel s Sárospatakra ment iskoláit folytatni. Egy év letelte után elment nevelőnek. De innen elűzte a türehtetlen helyzet s visszament Patakra. Anyja elhunytával elveszté gondoskodó nevelőjét. Mikor betegségéből felgyógyult „Színész leszek” jellegével betoppant a fiuk közé, kik sorsa felől tanakodtak. Mint színész sokat nyomorgott; komolyabb munkássága Benedek Máriával történt egybekelése után kezdődött. Itt a vidéki színpadok számára alkalmi darabokat. „Az ólár elűt”, „Kerekes András és szeretője Pirospanna”, „Az önkéntes tűzoltók”, „Bécsi krach” (bohózat) s a „Falu rosza” epochalis népszínmű, ezzel 100 arany jutalmat nyert s ez alapítá meg róli hírnevét. Ezt követték: „A kintornás család”, „Toloncz” népszínművek; a „Névtelen hősök” czimű operaszöveg, melyhez Erkel Ferencz készit zenét. Elte leg-szebb szakában 32 éves korában hunyt el, épen akkor midőn gazdag tapasztalatok s tanulmányok után népszínművünket a legszebb gyöngyökkel gazdagította volna; de nevét a „Falu rosza” fen fogja tartani — Béke poraira!

— A fejérmegyei és városi régiségtár javára Baján Vince ur 10 db. ezüst Árpád és vegyesházbeli királyok által veretett magyar érmet, 1 db. Hadrianus és 1 db. Antonius pius által veretett római rézérmet adományozott; mindezen érme a kishörsöki Kinja pusztja határában találtak.

— A palotakulvárosi olvasókör könyvtára javára rendezett bál tiszta jövedelme 46 ft. 90 kr.; mely ismét hasznos könyvek beszerzésére fordítatik.

— Abán jelenleg 15 tagból álló színtársulat működik, köztük Kömives Imre jeles komikus.

— Hirdetmény. A székesfejevári ügyvédi kamara részéről közhírré tetetik, hogy Véghegy Dezső veszprémi s Fodor Kálmán mezőszentgyörgyi ügyvédek lemondás, Vikár Sándor pápai ügyvéd pedig elhalálozás következtében a kamara lajstromából kitöröltek s utóbbinak ügyeire nézve gondnokul Horváth Lajos pápai ügyvéd neveztetett ki. — Kelt a székesfejevári ügyvédi kamaránál, 1876. február 22. Szűts Sándor, elnök, Pálffy Károly, titkár.

— A palotakulvárosi olvasókör táncvizigalma alkalmával rendezett sorsjátékon a következő nyerő számok huzattak ki: 164. 445. 839. 536. 238. 507. 983. 630. 277. 763. 424. 182. 714. 981. 256. 144. 703. 945. 461. 982. 636. 713. 327. 629. 132. 613. 219. 967. 409. 403. 255. 904. 815. 712. 43. 146. 305. 843. 881. 457. 387. 15. 556., a nyeremények f. é. mártius 12-ig vihetők el, azontúl megmaradtak a kör javára fognak értékesítettni.

— Moórrott f. hó 19-ikén fényes sikerű bál rendeztetett a „szarvas” vendéglőben, melyen a távolabb vidékről is sokan vettek részt.

— A palotakulvárosi olvasókör könyvtára részére f. hó 20-án tartott táncmulatságon felülizettek: Havranek János 50 kr. Richter Engelbert 50 kr. Klökner Péter 50 kr. Füleli István 1 frt. Neproszky Józsefnő 20 kr. Felmayer Nándor 50 kr. Dombrowszky János 50 kr. A sorhuzáshoz ajándékok adtak: Kapros Tinka k. a., és Heyder Keresztély ur. A szives felülizetők

H i r d e t é s e k.

és adakozók fogadják a kör nevében őszinte köszönetünket. Az igazgatóság.

— **A helybeli jótékony nőegylet** választmányá műkedvelői előadások s tableaux-k rendezése végett Szögyény-M. Lászlóné ő excellentiája az egylet véd asszonya lakásán és elnöklete alatt gyűlést tartott, melyben elhatározatott, hogy husvéti ünnepek után közvetlenül rendeztetnek ezen előadások és pedig úgy, hogy három tableaux leend esténként, a felvonások közöttben műkedvelői színi előadások, ének, szavalati vagy zene előadások fognak felváltva tartatni. A rendezéssel megbizattak Kreutzerné, Rosty Mária, Neumann Arminné, Deutschné urhölgyek úgy gróf Zichy Jenő ur. A tableaux-kat gróf Zichy Jenő rendezte, ő bizott meg, hogy e tekintetben függetlenül intézkedhetik. A múlt évi fővárosi hasonló irányú előadásokat szinte ő rendezte igen nagy sikerrel, ezek után méltán remélhetjük a gróf ur tapintatától, kiváló ügyességétől, izlésétől s rendező képességétől, hogy ezek is sikerültek leendnek. Gróf ur az előkészületek megtétele végett azonnal Pestre utazott. Megemlítjük még — mint értesültünk — hogy két hazai kép is lesz és pedig egyik „Bornemissa Anna 1 órai uralmát,“ a másik a „szüreti tájképet“ fogja ábrázolni.

— **A korcsolya-bál jökevény s vígság** tekintetében mint jelezte sikerült, azonban anyagilag megbukott, mert 140 frt. deficit mutatkozik.

— **Hymen.** Németh Károly köztiszteltben álló helybeli ágost. evangélikus lelkész február 28-án vezeté oltárhoz Virányi Vilma kisasszonyt. Boldogságot kívánunk az új pár szent frigyéhez!

— **Nyilvános köszönet.** A városi takarékpénztár tek. igazgatósága a „Kat. néptanítók székesfejevári egylete“ önségélyző alapját 25 frttal volt szives megajándékozni, mely nemeslelkű ténny hálás köszönet nyilvánítása mellett hozza köztudomásra az *egyleti elnökség.*

— **Városunknak egy tudjuk** van külön szépséti bizottsága, legalább más városokban szokott lenni — ha van figyelmeztetjük, hogy a püspöki templom és Anna-kápolna környékének megtekintésére, tegyen egy rövid sétát, legalább látni fogja azon nagymérvű dísz telenséget, a mely azt rutítja. Ez szépséti tekintetből is megrovandó, de kegyeleti s vallási szempontból annál nagyobb megrovás alá esik. Vetközzünk már egyszer ki a megszokott egyhanguságból s lépjen fel hatóságunk a szépséti s jobb izlés tekintetéből, ne hogy ország — világ gúnyára templomaink környéke trágyadombok legyenek.

— **A felsővárosi olvasókör** szombati tánczes-télye a lehető legszöbben sikerült. Nem voltak nagyon sokan, de a megjelent vendégszöru igen díszes volt. A mulatság kedélyes fesztelenséggel folyt reggelig folytonos vidám jó kedv és derűtség között.

— **A sárkeresztúri iskolák javára** rendezett tánczesztély alkalmával következő felülizetések történtek: N. N. 11 frt. Tantossy Sándor 2 frt. Bruck Simon 1 frt. 50 kr. Szegi Zoltán 1 frt. 50 kr. Hönig Albert 1 frt. Pick Salamon 1 frt. Pick Rezső 50 kr. Lorberer 60 kr. Stubenvohl N. 50 kr. Györfy Gyula 50 kr. Összesen 20 frt. 10 kr. A nemes czél támogatására hozzájárultak még gr. Zichy Aladár 5 frttal. Boda Karolin és Mariska 4 frttal Láng Nándor 2 frt. Tömör Antal 2 frt. Lukács Antal 1 frt. 50 kr. Paulini János 1 frt. 50 kr. N. N. 3 frt. és N. N. 80 kr. Fogadják a t. felülizetők szives adományaikért az iskolák nevében őszinte köszönetemet. — *Blauhorn Károly*, volt bálbizottsági jegyző.

— **A sakkalány megföjtöinek névsorát** lapunk jövő számában közöljük.

— **Talált hulla.** Ódor János nevű 20 éves kömiveslegényt vasárnap a mint a házbéliek szöbájába mentek, egy sarokban felakaszva találták meg. A szörensétlen kezei hátul dróttal voltak összekötve, s így erős gyanu van, hogy valami büntény forog fen.

© **Színház.** Színi előadásaink érdekessé tétele tekintetéből igazgatóságunk úgy látszik teljes erővel működik s vendégekről is gondoskodik. E héten volt alkalmunk egy kedves vendéget láthatunk színpadunkon Vizváryné személyében. Vizváryné Krecsányi Sarolta eddigelé két darabban lépett fel, egymint: az „Angot“ operettben és „Plebános szakácsnéja“ énekes színműben, mindkettőben szép sikerrel. Vizváryné csinos színpadi alak, szép külsővel bír, kedves színpadi jelenség, e mellett igen ügyesen játszik s a színpadon teljes otthoniassággal mozog. Hangja ugyan kissé gyenge, de a kedves játék s ügyes művészi mozgás ezt feledtetni velünk. Az „Angotban“ Clairette szerepét adta igen ügyesen, tisztán, érthetően énekelte, s kedvvel játszott, az egész szereplésének hiányai alig voltak. „A plebános szakácsnéjában“ ő volt Gusztika a szakácsné, itt meggyözdöttünk arról, hogy nemcsak az operettekben, de a társalgási szerepekben is ügyesen működik. Hangja itt is kedves, csengő, otthoniasan mozog, Gusztika naív szerepét igen szépen betöltöte; a fiatal leányka játszi kedélyét, az öröm s fájdalom kifejezését művészi sikerrel árnyalá. Hátással játszott midőn felismert édes anyjának büszkeségeért megböcsát. Szerepléséről részletebben most nem szölnök. A színház első nap tömve volt, második nap a páholyok egy része üresen maradtak, de azért a többi hely el volt foglalva.

Felelős szerkesztő: Hattyuffy Dezső.

KLÖKNER PÉTER, kiadó-tulajdonos:

Megjelent és általam minden magyarhoni könyv-árusnál kapható

„Fejérmegye gazdasági statisztikája.“

A fejérmegyei gazdasági egyesület statisztikai szakosztályának megbizásából összeállította

Pénzes Ferencz,

közveteszi a fejérmegyei gazdasági egyesület 1872. Ára az egész ivrét munkának, Fejérmegye legújabb térképeivel együtt 5 frt.

Mit pósta utján is bárhová küld

KLökner Péter,

kiadó könyvkereskedése.

Székesfejérvárott, október hó 1875.

Tartózkodási idő csak a vásár tartama alatt.

Nagy végeladás

az összes készletből a kis francia bazárban a vásártéren fő-ut jobbra a 2-ik bódé.

Áttekintés:

Nagy választék indiai és francia foulardokból, török selyemkendők, azel. 3 fr. 50 kr. most 2 fr. 25 kr. nyers selyem zebkendők azelőtt 2 frt. 50 kr. most 1 frt. 60 kr., férfiak és hölgyek számára, Cravatok, uri Cachenez és női ruhák, spanyol és algeri szövetek ruhákra, beduinok és burnussok; foulard ruhák, chinai, nyers selyem és spanyol köpenyeg és szönyegek, indiai schawlok; nyers selyem ágyterítők Marokkóból, kézi-himzések, salon garniturok, török asztalszönyegek, chinai mozaik tányérok minden nagyságban, keleti ékszerék és sok más tárgyak a legolcsóbb árák mellett.

De nois à suprise

Charnay

aus Lyon

Tartózkodási idő csak a vásár tartama alatt.

„A radhosti általános thea

és

roznói mohfü-czukorkák“

minden torok-, mell-, tüdő-, sziv és gyomorhajok; ugy sorvadás, köhögés, vérhányás, szükemellúség, rekedtség és oldalonnyalás nemkülönbön makacs nátha, szivdobogás, torokkiszáradás, büzös éjjeli izzadság és a test, gyomor és idegek gyengesége ellen, különösen ajánlható, melynek kitűnőségéről számos elismerő és dicsérő irat tanuskodik:

Mélyen tisztelt gyógyszerész úr! Örömmel hozom becses tudomására, hogy alkalmam volt mindkét gyógyszernek kitűnő hatását tapasztalhatni. Van ugyanis városunkban egy számos családtaggal megáldott egyén ki hosszadalmas görszúrurur és gyögyíthatalan étvágy hiány következtében annyira kimerült, hogy életéhez már a legesekélyebb reményünk sem lehetett. E kétségbejött betegségében közben úgy sokak, minnagum is az ön kitűnő és hathatos gyógyszerét ajánlottam. Rövid idő múlva teljes örömmünkre a következő kedvező változást észleltük Görszúrurur nagymértékben csökkent, étvágyát teljesen visszanyerte, s testi ereje tetemesen növekedett. Szegény ember nem képes a jó ének háláját lerövíni, az ön kitűnő gyógyszerének hatásáért.

Tehát melegen ajánlhatom minden hasonló betegségben szenvedőnek a fentebb nevezett két gyógyszer használatát, melyek hatásukat sohasem tévesztendik.

Sziveskedjék részemre postán utánvét mellett 5 csomag theát és 14 doboz mohfüczukorkát küldeni, mely kérésem után maradtam teljes tisztelettel.

Huizék, Csehország, 1875. május 8.

Krámer J., káplán.

„Radhosti általános thea és roznói mohfü-czukorkák“ gyári és szétküldési helye: **J. SEICHERT** gyógyszerész Roznán (Morvaország).

Főraktár: Diebállya György gyógyszerész úrnál Székesfehérvárott.

Raktárak továbbá: Nagy-Kanizsán: Rosenberg F. gyógyszerész Pécsen: Sipőcz T. gyógyszerész. Keszthelyen: Rosenberg J.-nél. Komáromban: Bellovininál. Pápán: Tscheppen A.-nál. Győrött: Németh Pál gyógyszerész. Tapolcsán: Cséby Antalnál.

Tudomásul.

Alóírt bátorkodom a n. é. közönséggel tudatni, miszerint 32 évig férjem

Friedl Ferencz

neve alatt fennálló érc- és fakoporsó, nemkülönbön mindennemű temetkezési kellékek raktárát változatlanul továbbra is fenntartom, s azt tökéletesen felszerelve a n. é. közönségnek ezután is rendelkezésére böcsájtom.

Miután a fentérintett üzlet irányában eddig tanusított bizalmáért a n. é. közönségnek hálás köszönetemet fejezem ki s kegyes pártfogását jövőre is kérve s a lehető legpontosabb szolgáltatást biztosítva maradok illő tisztelettel

özvegy Friedl Ferenczné.

Árverési hirdetmény.

Mely szerint közhírré tétetik, hogy Heltay István felperes részére Héricsz István helybeli lakosnak lefoglalt és a székesfejérvári 761. sz. tjkvben bejegyzett és 2550 frtra becsült háza, miután a tek. kir. telektörvszéknek 9809/75. sz. végzése folytán folyó 1876. évi február hó 15-én tartott első árverés alkalmával el nem árvereztetetett; tehát a II. és a fentebbi végzéssel 1876. évi mártius hó 15-én kitűzött határnapon d. e. 9 órakor újra fog az árverés a megyeház II. emeletében 10% bánatpénz letétele mellett aképen megtartatni: hogy akkor a becsáron alul is, le fog a legtöbbet ígérőnek üttenni.

Kelt Székesfejérvár febr. hó 16-án 1876.

Ivánszky János,

királyi törvényszéki végrehajtó.

! A hamisítástól óvatik!

Lyukas fogak kitöltésére

hatásosabb és jobb szer nincs mint dr. **Popp J. G.** cs. kir. udvari fogorvos **fogplombja**. Bécs, Stadt Bognergasse Nr. 2., melyet mindenki maga egész könnyen és fájdalom nélkül a lyukas fogba, illeszthet, mely aztán szilárdul a fogmaradékkal és foghussal összeforva a fog tovább romlását megakadályozza s a fájdalmat megszünteti.

Anatherin-szájviz

dr. Popp J. G. cs. kir. fogorvoshoz Bécs, Bognergasse 2 sz. Üvegeskben: ára 1 frt. 40 kr.

Ez legkitűnőbb gyógyszer a csúszos fogfájások, ugyszintén gyuladások, daganatok és sebesülések ellen, mert felolvasztja a fogkövet, és ennek ujulását gátolja, megerősíti az ingatag fogakat és a foghust s minthogy minden ártalmas anyagot a fogaktól és a foghustól távol tart, a szájaknak kellemes üdöséget szerez és minden kellemetlen szagot rövid használat után eltávolít.

Anatherin-fogpasta

dr. Popp J. G. cs. kir. udv. fogorvos.

Ezen készítmény fenntartja a léleket frissességét és tisztaságát s arra is szolgál, hogy a fogaknak vakító fehérséget kölcsönözzen, azok megromlását megakadályozza és a foghust erősítse.

Dr. Popp J. G. Növény fog-pora.

A fogakat akkép tisztítja, hogy naponkénti használata által nemcsak az annyira alkalmatlan fogkövet eltávolítatik el, hanem a fogak is mind erősebbek és fehérebbek lesznek.

Kaphatók: Székesfejérvárott: Braun József, és Diebállya György, Lovasber nyben: Heiszler gyógyszer. Moórott: Jency Palotán: Würfl. gyógyszer. Veszprém: Gutthard és fainál. Duna-földvár: Lukács A. és Kubányi S. gyógyszer. Duna-Vecsn: Klinke gyógyszerárában, Kun-Szent-Miklóson: Tóth S. gyógyszerárában.

Azt tapasztalom hogy az általam 26 év óta készített, és közkedveltségű

Anatherin-szájviz

hason név alatt hamisították és elöadatik.

A t. közönség ámitására az ezen hamisítás készítői ugyanazou felszerelést használják, mint minökkel én a saját gyártmányaimat ellátom.

Ennélfogva mindenkit figyelmeztetem, hogy az általam készített Anatherin-Szájviz mindenkor teljes czéggel, **J. G., Popp. cs. kir. udvari fogorvos. Bécs, Bognergasse 2** a cs. kir. osztrák udvari czimerral (kétéjű sas griffeköl tartva) és a törvényesen letet tövjeggel lesz ellátva, és mindazon készítmények, melyek ugyan hasonló, de nem épen az itt jeirt felszereléssel lesnek ellátva hamisításnak tekintendők, egyidejűleg azt is megjegyezem, hogy a hamisított Anatherin-szájviz, mely gyakran kártékony hatásu, olesóbban adatik el. Azért is, hogy egy részt valódi Anatherin szájvizem jó hírneve a hamisított által csorbulást ne szenvedjen másrészt meg hogy e hamisítók ellen fölléphessek: tisztelettel fölkérem a t. cz. közönséget, hogy a hamisítottnak megösmert Anatherin szájvizet az eladó neve megnevezése mellett, nálam valódi ellen cserélje ki.

J. G. Popp, cs. kir. udv. fogorvos Bécs, Bognergasse 2.

Nyomatott Székesfejérvárott a „Vörösmarty“ könyvnyomdában, Számmer Kálmánál.